

Jan-Olov Undvall
Certifierad kommunal revisor
Tfn: 063-147524

Projektplan för granskning av läkemedel för äldre

1 BAKGRUND

Regionens revisorer har mot bakgrund av sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt det angeläget att genomföra en granskning av läkemedel för äldre. Granskningen kommer att genomföras i samverkan med Östersunds kommuns revisorer som genomför en läkemedelsgranskning inom äldreomsorgen parallellt.

Ett antal granskningar av läkemedel inom äldreomsorgen har tidigare genomförts, den senaste 2018 vilken var en gemensam granskning med Östersunds kommun.

I granskningen från 2018 framkom att regionen inte hade en helt tillfredsställande kontroll av att det sker en säker och ändamålsenlig läkemedelshantering för äldre inom hemsjukvård och särskilt boende. I granskningen framkom bland annat brister i registrering av läkemedelsgenomgångar och att det fanns stora skillnader i läkarmedverkan i kommunens äldreomsorg mellan hälsocentralerna.

Läkemedelshantering vid vårdens övergångar har av Socialstyrelsen identifierats som ett riskområde. Revisorerna granskade 2022 utskrivningsprocessen där det framkom att det fanns brister i läkemedelshanteringen i samband med inskrivning till slutenvården. Bristen handlade om att läkemedelsavstämning inte alltid genomfördes i samband med inskrivning i slutenvården när det gällde patienter med dosdispenserade läkemedel. En sådan felaktighet kunde följa med i läkemedelslistan efter utskrivning.

Enskilt främsta orsaken till akut inläggning av äldre är läkemedelsrelaterade och att minst hälften av dessa beräknas kunna vara undvikbara (1). Regionen har problem med ett relativt högt antal oplanerade återinskrivningar vilket skulle kunna till viss del ha sin förklaring i brister i felaktig läkemedelsförskrivning eller brister i administration, kontroll och uppföljning.

Risk: Brister i läkemedelshantering för äldre innebär risk för läkemedelsrelaterade vårdskador, sämre behandlingsresultatet och kvalitetsbristkostnader för regionen och kommuner.

2 SYFTE

Granskningen syftar till att ta reda på om ansvariga nämnder har en tillfredsställande uppföljning och kontroll av läkemedelshanteringen för äldre.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Sker läkemedelshantering i enlighet med Socialstyrelsens indikatorer för utvärdering av kvaliteten i äldres läkemedelsterapi?
- Sker läkemedelsgenomgångar i enlighet med Socialstyrelsens föreskrift?
- Finns läkarmedverkan i kommunens äldrevård i den omfattning att en säker läkemedelshantering kan uppnås?
- Finns tillfredsställande rutiner för att säkerställa att det sker en läkemedelsavstämning och en uppdatering av läkemedelslistan vid in- och utskrivning till slutenvården?
- Finns tillfredsställande rutiner för att säkerställa att det upprättas en läkemedelsberättelse efter utskrivning?
- Finns tillfredsställande rutiner att meddela kommunens hälso- och sjukvårdspersonal vid förändringar av läkemedelsordinationer?
- Utses fast läkarkontakt till boende inom särskilt boenden och övrigt när behov finns?
- Finns tillfredsställande rutiner för att rapportera läkemedelsrelaterade avvikelser och vidtas åtgärder för att undvika en upprepning?
- Finns en tillfredsställande samverkan med kommunerna med avseende säkerställande av kvalitet och patientsäkerhet gällande patientsäkerhet?

3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till gruppen äldre som tillhör den kommunala hemsjukvården. Granskningen är avgränsad till fem hälsocentraler, akutvårdsavdelningen och en medicinavdelning.

4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Hälso- och sjukvårdslagen
- Patientsäkerhetslagen
- Patentlagen
- Socialstyrelsens föreskrift om ett systematiskt kvalitetsarbete
- HSLF_FS 2017:37 om ordination och hantering av läkemedel i häls- och sjukvården.
- Patientdatalagen

5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Ansvariga nämnder är regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

6 METODER

Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av relevanta dokument och intervjuer med berörda tjänstemän och politiker.

Intervjuer planeras att genomföras med nämndsordföranden, regiondirektör, hälso- och sjukvårdsdirektör, divisionschefer, områdeschefer, enhetschefer, ordförande för läkemedelskommittén, hälsovalskansliet, chefsläkare, allmänläkare, läkemedelstrateg, etc.

En enkätundersökning kommer också ingå som en del i granskningens genomförande.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

7 PROJEKTORGANISATION

Ansvarig projektledare vid regionens revisionskontor är Jan-Olov Undvall, certifierad kommunal revisor.

8 PRÖVNING AV YRKESREVISORNS OBEROENDE

En prövning har gjorts och det finns inga omständigheter som bedöms kan rubba förtroendet för den sakkunniges oberoende och integritet (*Bilaga 1*).

9 RESURSER

Projektet genomförs av regionens revisionskontor. Beräknad tidsåtgång för granskningens genomförande och redovisning uppgår till 160 timmar.

10 INTRODUKTION OCH AVRAPPORTERING

Granskningen påbörjas i september och beräknas kunna slutföras i december 2023.

Granskningen introduceras genom att beslutad projektplan skickas för kännedom till regionstyrelsen/nämnden och berörd förvaltningschef.

Avrapportering sker dels i skriftlig form, dels i muntlig form till de förtroendevalda revisorerna, nämnden/styrelsen och verksamhetsansvariga. Den skriftliga rapporteringen skall upprättas med följsamhet till SKYREVs rekommendation om dokumentation av revisionsprojekt (R1 och R4).

Rapporten utgör underlag för ansvarsprövningen för år 2023 samt för revisorernas riskbedömning för kommande revisionsår.

11 KVALITETSSÄKRING

Uppgiftslämnare och berörd chef kommer att ges möjlighet att faktagranska och lämna synpunkter på rapportutkast innan rapporten fastställs.

Projektledaren svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Revisionsdirektören har ett övergripande ansvar för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

12 GODKÄNNANDE

Projektplanen har godkänts av de förtroendevalda revisorerna vid möte den 2023-09-13.

För Regionens revisorer


Jan Rönngren
Ordförande

13 BILAGA 1

PRÖVNING AV DEN SAKKUNNIGES OBEROENDE OCH INTEGRITET

Hot mot oberoende	Hot föreligger	Hot föreligger ej	Kommentar
Egenintressehot ¹	☐	X	
Självgranskningshot ²	☐	X	
Partställningshot ³	☐	X	
Vänkskapsshot ⁴	☐	X	
Skrämselhot ⁵	☐	X	
Övriga hot ⁶	☐	X	

Härmed intygas att prövning av oberoende och integritet genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation 2.

Östersund 2023-09-12



Jan-Olov Undvall
Ansvarig sakkunnig

Östersund 2023-09-12



Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

- ¹ – Har yrkesrevisorn eller anhörig till denne ekonomiska, juridiska eller andra intressen inom verksamheter som är relaterade till uppdraget?
- ² – Har yrkesrevisorn varit engagerad som konsult/rådgivare inom aktuellt granskningsområde?
– Har yrkesrevisorn varit engagerad som konsult/rådgivare inom ett närallgande områden till aktuellt granskningsområde?
– Har yrkesrevisorn i tidigare tjänst haft ansvar inom aktuellt granskningsområde eller inom område som berör granskningsområdet?
– Har yrkesrevisorn lämnat råd eller gjort ställningstaganden som han/hon måste pröva som ett led i ett granskningsuppdrag?
- ³ – Har yrkesrevisorn i något sammanhang, nu eller tidigare, uppträtt till stöd för eller emot granskningsobjektets ståndpunkt eller intresse i något rättslig eller ekonomisk angelägenhet?
- ⁴ – Har yrkesrevisorn någon form av personlig relation till någon inom det område som är aktuellt för granskning?
– Har yrkesrevisorn blivit erbjuden/mottagit gåvor eller andra tjänster som kan äventyra en oberoende ställning?
– Har yrkesrevisorn arbetat inom samma område i många år och skapat nära relationer mellan sig och de granskade som kan utgöra vänskapsshot?
- ⁵ – Är yrkesrevisorn utsatt för påverkan eller påtryckningar från ansvariga tjänstemän eller politiker inom det område som är föremål för granskning?
– Är yrkesrevisorn utsatt för sådan påtryckning från de förtroendevalda revisorerna som kan påverka yrkesrevisorns oberoende i revisionsarbetet?
– Uppfattar yrkesrevisorn att han/hon utsätts för hot eller andra påtryckningar från uppdragsgivaren, de som är föremål för granskning eller annan, utformade på ett sådant sätt att de är ägnade att ge yrkesrevisorn obehag.
- ⁶ – Bedömer yrkesrevisorn att det finns andra förhållanden som kan rubba förtroendet för dennes opartiskhet och självständighet?